

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter štane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
1/2 10 „
1/4 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kalipot po Geričkem in Gradčanskem“ in „Kalipot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Veri reč jezic, parnik in poštni avto“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v Gorici. Tiskarna: A. Gabršček. Na naročilo brez doplačila naročnina se ne odira. Oglasi in poslanice se računajo po vrstah: 1. vrsta 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaki vrsti. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu so v vrsti. Za celiko in vsebino oglaševanja vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Javen shod v Skopem.

Velike elementarne neizgode, preteče pomanjkanje živeža toliko za ljudi kolikor za živino in vsled tega preteči gospodarski propad malodane vsega goriskega Krasa so dali povod, da so naši kraski poslanci sklicali na nedeljo 28. junija t. l. javen shod kraskih županov in drugih gospodarjev v Skopu. Udeležilo se je shoda okoli 400 mož z vsega Krasa. Zastopane so bile deželne vse kraske občine. Izmed poslancev so prišli na shod državni in deželni poslanec Alojzij Strekelj ter deželni poslanci dr. Gregorin, Gabršček in Josip Strekelj. Vlado sta zastopala na shodu gg. namestniški svetnik Rebec in namestniški koncipist Znidarčič.

Ob 3 uri popoldne je otvoril shod deželni poslanec Josip Strekelj, ki je pozdravil vse navzoče ter izrazil svoje veselje nad tem, da so se kraski gospodarji v tako velikem številu udeležili shoda in s tem pokazali, da vedo ceniti pomen takih shodov. Predlagal je predsednikom g. župana treca iz Skopja in razpisarjem g. učitelja Rebeca iz Kopraja. Sprejeto. Na to je g. predsednik zahvalil se na izvolitvi dal besedo deželnemu poslancu Josipu Strekelju, ki je po kratki utemeljitvi predlagal sledečo

resolucije:

I.

Gledé na dosedanje prakso vlade pri podeljevanju podpor ob uimah, ki se ni izkazala kot varna, pozivlja se vsoka vlada v nadi, da nakloni za to leto prizadetim izdatno podporo, da to podporo razdeli po sledečih načelih:

1. Če se nakupijo pridelki, ki so najpotrebnejši za preživljenje, naj se razdeli po razmeri škoda in davkov posameznih kmetov.

2. Ako vlada odredi, da se ima v prizadetih krajih izvršiti kako delo, pri kopem imajo dobiti zaslužek po uimah prizadeti kmetje, naj se to delo ne dene na dražbo, temveč naj se isto porazdeli med posamezne prizadete kmete tudi po razmeri škoda in davkov.

3. Ako se pa podeli podpora v denarju, naj se ta na isti način razdeli od politične oblasti prve instance.

II.

Po uimah prizadetih krajem se na podlagi cenitve škoda od strani finančnih organov odplačujejo davki in dohodeki za dotično leto. Gledé na to pa, da se dokladi, ako se eno leto ne plačajo, morajo plačati naslednje leto, pozivlja se vsoka vlada, da bodo namesto odpisa davkov da, merno podporo v denarju, ki naj se izplača davčnim uradom na račun davka in doklad po razmeri škoda in davkov za vsa leta, ko trpi prizadeta škoda.

III.

Ker se v vseh avstrijskih deželah krijejo potrebščine za šolstvo, zdravstvo in ceste iz posebnih deželnih zalogov, h kojim prispeva vsa dežela in tisti tudi mesta, dočim morajo pri nas za to skrbeti okraj, oziroma posamezne občine vsaki za se, pozivljajo se deželni poslanci in vsoka vlada, da delujejo z vsemi silami na to, da dežela prevzame v najkrajšem času v svojo oskrbo naše ljudsko in meščansko šol-

stvo, ceste in zdravstvo; v prvi vrsti pa, da se čimprej ustanovi deželni šolski zalog in to z ozirom na to, ker so dokladi za šolstvo pri nas že tako narastle, da jih naš kmet ne more več zmagovati brez nevarnosti za svoj življenjski obstanek.

IV.

Vse Kras je mogoče preskrbeti s potrebno vodo edino z velikim vodovodom izpod Nanosa. Z ozirom na to zadavno resolucijo deželnega zbora goriskega in že dovoljen prispevek dežele in države za napravo prvotnega načrta se pozivlja vsoka c. kr. vlada, da takoj da izdelati po svojih organih načrte ter vodovod izvede s sodelovanjem vseh prizadetih činiteljev na način, da ostane zaslužek domačemu prebivalstvu.

V.

Dež. kmetijska šola v Gorici, kakor je danes, nikakor ne odgovarja svojemu namenu. Učenci uživajo le teoretičen pouk, in sicer v 2 zimskih tečajih, dočim jim manjka praktičnega pouka. Šola vsled tega ne vživa nobenega ugleda, ne rodi nobenega sadu in ne dosega smotra, ki je takim šolam določen. Pozivljajo se deželni poslanci, da delujejo na popolno preustrojenje te šole in v glavnem, da s pomočjo že ponujane vladne podpore razširijo to šolo tako, da bodo pouk trajal za učence nepretrgano dve leti in da se število učnih strokovnih moči poveča, četudi zahteva vlada za se nadzorstvo šole.

V svojem utemeljevanju k posameznim resolucijam je naglašal:

ad I. Način, kakor je dosedaj vlada razdeljevala podpore med po uimah prizadete, je popolnoma zgrešen, ker največkrat in skoro izključno dotične podpore niso prišle v prid oškodovanim posameznikom, temveč povsem drugim ljudem, ki so se znali s podporami obogatiti. Zlasti točka 3 je potrebna gledé na način, kako je deželni odbor porabil podporo za dobavo sena, od koje Kras ni dobil do danes niti vinjara še.

ad II. Z odpisom davkov, ker se z istimi odpišejo tudi dokladi, davkoplačevalcem ni nič pomagano, ker se morajo dokladi itak naslednje leto plačati. Bilo bi torej mnogo boljše, ako vlada da krajem, ki jih ene take elementarne neizgode, podporo v denarju. To podporo naj nakazuje davčnim uradom, ki bi potem po razmerju škoda in davkov toliko manj izterjali od davkoplačevalcev na davkih in dokladah za dotično leto.

ad III. Naša dežela je, ker se goriški Lahi, ki niso edino od slovenskega dela dežele, branijo plačati kaj za deželo, edina v Avstriji, kjer morajo okraj in občine iz lastnega skrbeti za ljudsko in meščansko šolstvo, ceste in zdravstvo. Šolske dokladi pa so vsled tega pri nas že narastle na 110%. To je tako breme, da mora priti do gospodarskega propada, ako pojde tako dalje.

ad IV. Stroški za napravo vodnjakov, ker pri nas manjka talne vode, so ogromni. Ker pa ljub vsem ogromnim stroškom, ki jih izdamo za vodnjake, še vedno primanjkuje vode za ljudi, za dobro pitno vodo za živino pa sploh ni poskrbljeno, in vsled tega živinorejska močno trpi, je vprašanje naprave vodovoda z nanoskega pogorja postalo neodložljivo. Nujno je torej potrebno, da vlada čimprej prične z deli za napravo tega vodovoda, in da se pri teh delih posluži v prvi vrsti

domačih delavskih moči, tako da najdejo domačini pri tem tudi svoj zaslužek.

ad V. Kmetijstvo je dandanes umetnost. Le razumen in strokovno izobražen kmetovalec more danes uspešno izkoristiti zemljo in od kmetijstva živeti. Namen, ustvariti take kmetovalce, pa ima ravno kmetijska šola. V Gorici smo imeli spočetka srednjo kmetijsko šolo; a učenci izšli iz te šole so postali navadno pregošposki in niso hoteli vrniti se potem na dom; ampak so šli rajši v kako službo, nego na kmetijo. Za tem se je ta šola izpremenila v nižjo kmetijsko šolo, v koji pa učenci zlasti radi pomanjkanja strokovnih učnih moči niso dosegli potrebne stopinje strokovne izobrazbe. Sedaj pa se je ta šola zopet preustrojila, a tako, da je postala le nekaka likarska šola. Učenci dobivajo namreč le teoretičen pouk v dveh zimskih tečajih, koji pouk pa pri neizkušanih mladeničih prav nič ne zaleže. Svoj čas je vlada ponudila deželi večjo denarno podporo za kmetijsko šolo, ako se ji dovoli nadzorstvo nad isto. Deželni odbor je podporo odklonil, ker ne mara imeti takega nadzorstva; zlasti pa tudi iz razloga, ker bi Lahi najraje to šolo uničili in svet, na kojem je zidana kmetijska šola, izkoristili zase in za propalo svojo kmetijsko družbo. Nadzorstvo vlade pa bi kmetijski šoli le koristilo in zaradi tega je storil deželni odbor veliko napako, ko je podporo odklonil. Z vladno podporo bi se dale učne strokovne moči pomnožiti in šola spravila na višino, na koji mora stati zbog pomena, ki ga ima taka šola za povzdigo kmetijstva v naši deželi.

K resoluciji ad IV. se je oglasil za besedo deželni poslanec Gabršček, ki je obsirno razložil pomen vodovoda z nanoskega pogorja za Kras ter tudi razložil, v kakem stadiju se nahaja to vprašanje. Kakor je povedal, sestavil se je neki konsorcij, kojega član je tudi on, ki je dal izdelati že podoben načrt za tak vodovod na lastne troške. Ta načrt se je tudi že predložil vladi ter so se tudi uvedli vsi potrebni koraki pri vseh prizadetih činiteljih radi financiranja tega podjetja. Stal bi vodovod približno 6,500.000 K. Ustanoviti pa se bo morala, ko bode zadeva zrela, vodovodna zadruga, in občine bodo morale prispevati okroglo po 1 K za osebo na leto, dokler se podjetje ne izplača. Vodovod bo tako velik in izdaten, da pride najmanj 1 hl vode za osebo na dan ob najhujši suši. Vrhutega pa bo na razpolago za izvanredne potrebe še velik reservoir, ki bo držal 2 milijona kubičnih metrov vode.

Vse resolucije so bile enoglasno vsprejete.

Naslednji govornik deželni poslanec dr. Gregorin je razpravljaj o združnem vprašanju. Po izgledih iz početkov angleškega združništva razložil je zborovalcem, kako si more naše kmetosko ljudstvo samo pomagati potez združevanja. Različni so vzroki, da propada pri nas kmetijstvo. Razkosavanje posestev, konkurenca Amerike, izseljevanje v Ameriko, oderuštvo, špekulacija velikih trgovcev z našimi pridelki i. dr. so taki vzroki. Vsemu temu se more od pomoči le, ako se naši kmetijski posestniki, kakor tudi drugi, združijo v močne zadruge. Za naše razmere so edino primerne zadruge z neomejeno zavezo (sistem Raiffeisen). V prvi vrsti bi bilo potreba na Krasu ene velike ali več manjših vinorejskih zadrug. Bilo bi pri tem študirati, ali naj bi take zadruge kupovale od članov naravnost vino ali pa bi kupovale od njih le grozdje in vino same napravljale. Take zadruge bi morale potem ustanoviti v Trstu in

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnina in oglašje je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1.80.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunki ul., Ter. Leban na tekašišu Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v kopališišni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

drugih mestih svoje gostilne, v kojih bi se točil pristen teran po primernih cenah, da bi si tako teran, ki je izgubil vsled previsokih cen in pančanja od strani gostilničarjev ves kredit, pridobil zopet dober glas. Zadruga, ne le vinarske, ampak tudi kreditne in druge pa bi se morale po vsem Krasu ustanavljati po nekem gotovem sistemu in ne tja v en dan, kakor se to čisto dogaja, ter tudi ne iz političnih ozirov. Zadruga morajo imeti edino le gospodarski prosep pred seboj ter se zadrževati ne smejo ločiti po političnih strankah. Da se preštudira vprašanje ustanovitve gospodarskih zadrug po Krasu in v prvi vrsti vinorejskih zadrug, naj se izvoli poseben odsek.

Izbrali so se na to v ta odsek sledeči gospodje: Maks Ukmar v Avberju, Emil Černe v Tomaju, dež. poslanca dr. Gustav Gregorin in Josip Strekelj, Jakob Lah, kmet. potovalni učitelj v Sežani, Ivan Peric v Slivnem, Ludovik Mahorčič v Sežani in Josip Dugulin, župan v Škrblini.

Na to se je oglasil k besedi državni poslanec Alojzij Strekelj. Povdarjal je v prvi vrsti potrebo, da je poslanec v vedni dotiki s svojimi volilci, ker le tako jih more uspešno zastopati. Razjessnil je na to, katere korake je storil dosedaj in zlasti v zadnjem času za svoje volilce. Kakor hitro je izvedel za to ali ono potrebo svojih volilcev, ni zamudil ni trenutka, da ni storil takoj vseh korakov, ki so potrebni za od pomoč. Kras so zadele hude neizgode v zadnjem času, tako da se more reči, da nam manjka le še kuge, lakote in vojske. Prizadel si je vsled tega vse, kar je v njegovih močeh, da doseže pri vladi za lajšanje bede kraskega prebivalstva. Izpostavil je ministru za poljedelstvo ter zlasti poslancem, ki so člani odseka za olajšanje bede, kos kraskega travnika, da na lastne oči vidijo, v kakem obupnem stanju se nahaja kraski kmetovalec. Stori je to, da mu poslanci pri glasovanju za podporo ne bodo odrekli, in da bodo glasovali za čim večjo podporo. Sicer razpolaga zalag za olajšanje bede le čez 3,000.000 K, a kar bode v njegovi moči, bode storil, da se dobi potrebni denar. Po načelu, ki si je postavil kot kandidat za poslanca v državni zbor, stavi je na to vprašanje na svoje volilce, ali naj glasuje za povišanje rekrutnega kontingenta in za zvišanje davka na žgane pijače. Razložil je volilecem dobre in slabe strani obeh vprašanj popolnoma jasno in nepristransko. Glede prvega vprašanja zahteva vlada 5000 mož več za vojaštvo. Prišlo bi na celo Primorsko okoli 135 vojakov več. Kot kompenzacija za to vlada dovolj aktivnim vojakom za slučaj potrebe pri kmetiskem delu dopust ter se odpusti neaktivnim vojakom 11. in 12. leto vojaška vaja. Iz povišanja davka na žgane pijače pa bi vlada imela večji dohodek približno 39,000.000 K, od kojega bi prepustila deželam za saniranje deželnih financ 29,000.000 K. Naša dežela bi dobila 180.000 K. Pri nas je zaradi vinske produkcije koristno, ako se davek na žganje zviša. Volilci so mu soglasno naročili, da mora glasovati za obe vladni predlogi. V nadaljevanju svojega govora je razložil volilecem vprašanje zavarovanja za starost ter zavarovanja proti toči. Povedal je, da je agrarna zveza, ki šteje okrog 290 poslancev, stavila pogoj, da glasuje za zavarovanje delavcev za starost le pod pogojem, ako se istočasno sprejme tudi zavarovanje kmetijskih delavcev, malih posestnikov in malih obrtnikov za starost. V zavarovanju za starost in proti toči vidi on še le prvi in poglobitni korak k

zbojšanju položaja našega malega posestnika. Ko je na to še naznanil volilcem, da je vlada dovolila za 2 leti 60% k deželni prispevku in že nakazala za brezobrestna posojila 40.000 kron na račun, je med velikim navdušenjem zborovalcev zaključil svoj govor.

Priglasili so se na to k besedi razai volilci, da izrazijo svoje želje in potrebe poslanecem. Posestnik g. A. Kante iz Velikega dola je izrazil željo, naj bi vlada mesto trt dajala vzornim vinogradnikom podporo v denarju.

Posestnik g. France Zlobec (nomen omen) s Ponikev, ki je že prej v ozadju delal nemir, je izpustil več zaničljivih opazk proti gospodi, ki prihaja med kmete, ki se od njih pustijo za norca imeti. Govoril je skrajno neulano, da se drugače ne izrazimo.

Zborovalci so mu ironično ploskali. Veleposestnik g. Kocjan iz Žirij je pozval poslance, naj čimprej preskrbe kraškimi posestnikom potrebne krme za živino. Seno, ki je dobavil deželni odbor, je bilo tako, da ga niti lačna živina ni mogla jesti. Zaradi tega je treba v prihodnje drugače postopati pri nabavi sena. Krma pa mora kmalu priti, sicer ne bodo imeli posestniki živini dati kaj jesti. Že itak si bo moral vsak posestnik število živine zmanjšati. To pa bo imelo hude posledice za kmetijstvo, ker ne bo gnoja, in brez tega si ni misliti racionalnega kmetijstva. Nasvetuje akcijo za nabavo gnoja iz Trsta, v kojoj svrhu naj poslanci storé potrebne korake.

Po pojasnilih drž. posl. Alojzija Strekelja, da je v tem oziru storil že primerne korake, in da bode tudi v bodoče skrbel, da se želje, izražene po gosp. Kocjanu izpolnijo, vprašal je g. Kocjan še, kaj je s podporo 140.000 K za dobavo sena za lanjsko leto in posestnik g. Fran Saražin, zakaj ni še sklican deželni zbor. Drž. posl. Alojzij Strekelj je odgovoril na obe vprašanji, in sicer na prvo, da se bodo strogo zahtevali natančni računi od deželnega odbora in da bode takrat pojasnil volilcem to zadevo, na drugo pa, da je že ponovno urgiral sklicanje deželnega zbora, in da to stori v družbi s poslanecem dr. Faidutti-jem tudi prihodnje dni. Glavni vzrok je dolgo zasedanje državnega zbora.

Na to se je oglasil k besedi namestniški svetnik g. Anton Rebek, ki se je zahvalil na laskavih besedah, ki mu jih je posvetil dež. posl. Josip Strekelj ob prihodu na shod ter povdarjal, da on ni le okrajni glavar sežanski, ampak da je tudi naš rojak, mešo našega masa in kri naše krvi. Obljubil je od svoje strani vso podporo pri delu za zbojšanjo položaja kraškega posestnika. Zlasti se mu je dopadlo vprašanje dovažanja tržškega gnoja na Kras. Dal je v to primerne nasvete z juridičnega stališča.

Posestnik g. Andrej Lah je na to zahteval vladne podpore za dovažanje gnoja na Kras. Posestnik g. Alfonz Germek iz Avberja je izrazil željo, naj bi se doseglo, da bi letos, ko nimajo kraški posestniki niti toliko pridełka, da bi preživeli svojo družino, isti tudi ne plačali nikakih davkov. G. Živec iz Skopega je želel zvišanje davka na pivo in odpravo dohodninskega davka za kmeta. Isto in zlasti poslednje je zahteval tudi g. Andrej Lah iz Dútovej. Ko je še drž. poslanec Alojzij Strekelj na vprašanje posestnika g. Franceta Saražina pojasnil, da bodo kletarski nadzorniki, ki jih zahteva novi vinski zakon, kmalu imenovani, a sprva za Primorsko le eden in je še dež. poslanec Josip Strekelj razpravljal o vprašanju zatiranja koblice ter priporočal nabavo puranov, je predsednik ob 6. uri zvečer zaključil shod.

Tako se je izvršil ta za naše kraško prebivalstvo, ki je sedaj že drugo leto tako hudo zadeto po elementarnih neizgodbah, velepomembni shod. Ljudstvo je ves čas jako pazljivo sledilo izvajanjem svojih zastopnikov brez nepotrebnih neprestanih "živio"-klicev, ki so poklicani, da varujejo interes kraškega prebivalstva in mu pripomorejo do olajšanja bede, v koji se nahaja.

Slovensko akad. društvo „Kras“ slovenskim abiturijentom!

(Dalje.)

Poljedelski inženir nima sedaj na Slovenskem bodočnosti. Čakati je treba, da se naše kmetijske šole preosnujejo, povečajo in morda ustanove tudi živinorejske šole. Deželne vlade, žal, rajeji nastavljaajo poljedelske srednješolce, ker se jim zdi to ceneje in ker se jim gre po večini samo za to, da zadoste (ugode) zakonu. Poljedelsko stroko priporočamo toraj le takim, ki imajo sami doma večjo ekonomijo, ali pa takim, ki imajo veselje za svet, dovolj energije in so prišli do spoznanja, da ni ravno potrebno za narod, da se valjamo vsi v domačem pepelu.

Gozdarska stroka je za Slovence še popolnoma odprta. Slovenske gozdne inženirje potrebujemo uprav krvavo pri vseh naših političnih gozdnih uradih, agrarskih operacijah, domenah in deželnih vladah. Kajpada moramo pozvati na tem mestu slovenske poslance, da se zavzamejo za nas, zakaj z žalostjo opažamo, da se še to malo številce naših gozdnih inženirjev, ki odhaja sedaj iz zemljedelske vis. šole, seli rajeji v tujino. Slovenske gozdne inženirje na Slovenskem seštejemo lahko na prste in smelo trdimo, da jih imamo več v tujini nego doma. V vseh naših gozdnih uradih in pri agrarnih operacijah dominirajo zgolj Nemci.

Kulturnim inženirjem se bodočnost šele odpira pri nas. Ljubljansko barje bo potrebovalo, ko bo osušeno, stalnega kulturnega inženirja. To je pogoj, ako se hoče, da bodo imele osuševalne naprave resen pomen za naše barjane. Tudi uradi za agrarske operacije se moraje v kratkem reformirati, zakaj večja agrarna dela so že priglášena in za to bo treba kulturnih inženirjev. Na Goriskem se ustanovi po zatrtjevanju nekega drž. posl. v najkrajši dobi deželna komisija za agrarske operacije in tudi tu bodo prišli slovenski kulturni inženirji v poštev.

Slovenski agronomi pa ne smemo na našo preozko domovino reflektirati. Naše želje moraje iti nekoliko dalje. Svoje praktične poklice spravimo lahko povsod v veljavo; zato ne kisajmo se, ako ne dobimo služb doma. Kajpada nam bodi prvi cilj, da napolnimo domače urade, kjer se sedaj šopiri tujstvo v veliko škodo našega poljedelstva. Toda naš narod nas potrebuje tudi v tujini. Pojdimo v svet, da odpremo pot vanj nadprodukciji učenega proletarijata in skušajmo osvoboditi svoj narod pepelustva. Našemu narodu nedostaja duševnega horizonta, omejen je in to radi tega, ker se boji tujine. Naš prosti narod in inteligenca se izseljuje le tedaj, kadar ju v to prisilijo materialne razmere, a želeli bi bilo, da bi čutili Slovenci moralno potrebo, da si tudi sicer ogledamo tujino. Bodimo našemu narodu neustrašeni pionirji in skušajmo obrniti pozornost svojega naroda pred vsem na slovanski Balkan, ki more biti edino naše upanje. Evo, kako nam piše neki starešina iz Bosne: „Vprašate me, kako je s službami v Bosni. Pred vsem Vas opozorim, da je bodočnost vseh treh strok v Bosni zelo lepa. Posebno gozdarji naj gledajo na to. Tukaj je 56 ktorov (okrajev) in pri vsakem je najmanj en uradnik gozdar. Žalibože so vsa ta mesta zasedena ali z Nemci ali s Čehi.“ (Konec prih.)

DOPISI.

Iz sežanskega orakja.

Šošé Narodno dolavsko organizacijo, v Repentabru. — V nedeljo se je vršil v Repentabru shod N. D. O., ki je bil jako dobro obiskan. Došli so kamnoseki, železničarji in kmetje. Govoril je prepričevalno dr. Jos. Mandić iz Trsta. Proti njemu je govoril soc. demokrat Milost iz Trsta, ali odgovoril mu je dr. Mandić tako, da so bili navzoči ogreti za stališče N. D. O. Govorili so še drugi goroniki. V Repentabru se ustanovi podružnica N. D. O.

Iz komenskega okraja.

Oddelek vojaško-veteranskega društva iz Mariborja priredi v nedeljo dne 19. julija t. l. javno tombolo in ples na glavnem trgu v Brestovici z dobitki in sicer: Člakovina 100 K, tombola 200 K z odbitkom finančne take. Sredstva se bodo razprodajale po 40 vinarjev komad. — Začetek tombole ob 4. uri in pol pop. — Pred in po tomboli se vrši ples, pri kojem svira društvena godba. — Vsak plesni komad stane 20 vinarjev. — Čist dohodek je

namenjen onemoglim veteranom. — NB. V slučaju slabega vremena se tombola prenese na dan 2. avgusta 1908. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Zveza narodnih društev.

Šmartno v Brdih. — V nedeljo dne 21. pr. m. se je vršil tukaj ustanovni občni zbor izobraž. društva „Nova Nada“. — Zborovanje je otvoril učitelj R. Kumar, kateri pozdravi navzoče ter jih v kratkih besedah spodbuja k narodnemu delu za blagor našega milega naroda. Priporočal jim slovo, vremo za društvo in stanovitost pri istem. — Zborovanje je posetil tudi g. dr. Dinko Puc, kateri je v 1½ uri trajajočem govoru z veliko poljudnostjo razložil korist združitve kmeta v gospodarskih in narodnih ozirih. Nadalje je razlagal namen in pomen društva. Vsi navzoči sledili so mu z veliko pozornostjo in navdušenostjo. K zborovanju je bilo prihitelo nad sto mož in mladeničev; tudi naših zavednih žen in deklet nismo pogrešali — med njimi tudi nekaj takih, ki niso vedeli, bi se li priklopili k naši ali k obupani klerikalni stranki. Ko so pa slišali, kak namen ima naše društvo, tedaj so se vpisali pa skoraj vsi. Da bi le ostali vedno zvesti!

Po kratkem odmoru vršila se je volitev društvenega odbora, v kateri so bili izvoljeni enoglasno s trikratnim „živio“ sledeti: predsednikom: g. Leop. Musič, podpreds.: g. Franc Jantič, blagajnikom: g. Rud. Kumar, tajnikom: g. Ivan Musič. Odborniki: g. Josip Vendramin, g. Karl Lipicer, g. Leop. Kumar. Namestniki pa: g. Ivan Sirk, g. Stanislav Maver, g. Josip Persolja. Preglednika: g. Josip Simčič št. 13, g. Josip Simčič št. 172. — Po končanej izvolitvi priporočal je g. dr. D. Puc slovo v društvo, kajti le tako je mogoče, da bode društvo vsevalo. Pred odhodom g. dr. zadonela je iz krepih gri naših mladeničev in mož naša himna „Hej Slovenci“. Ta vesel pojav napredka se je slavil potem še do večera z veselim petjem pri kozarcu vina, na kar so se društveniki mirno razšli vsak na svoj dom.

Občni zbor „Narodna Čitalnica“ pri Sv. Luciji je sklenil ustanoviti javno ljudsko knjižnico. Ker pa nedostaje društvu gmotnih sredstev oziroma pripravnih knjig za čitanje, zato se obrača ustanovni odbor do vseh rodoljubov s prošnjo, da bi z denarnimi darovi ali knjiškami pospešili realizovanje gori navedenega sklepa. Vsak najmanjši prispevek se hvaležno sprejme in objavi v časopisih.

Ustanovni odbor.

Veselica na Križadi. — S ponosom lahko spet zabilježimo dan 28. rožnika 1908. v zgodovini našega narodnega življenja v zapadnih Brdih, na slovensko-italijanski meji, kjer se je že lotil tujec s svojo grabežljivo roko, da bi raznarodil našo slovensko dečo. A razbila so se prizadevanja naših narodnih nasprotnikov, naši so se močje, ki so začeli visoko dvigati prapor narodne zavednosti, ki so postavili krepek branik laškimi zvitimi nakanam. — „Zatrl nise spečih, ne bodo nas bodečih“. Danes deluje ob meji že več narodnih izobraževalnih društev. Po veliki slavnosti pred dvema letoma vršila se je preteklo nedeljo spet na Križadi velika narodna veselica. — Bil je ta dan spet naroden praznik v zapadnih Brdih, ki ostane udeležencem v trajnem spominu in od katerega si smemo nadejati najboljši uspehe. Veselica se je vršila po enakem vspredu kakor predlanskim; lahko rečemo, da so se prireditelji potrudili isto še sijajneje prirediti. Posebno moramo omenjati občo pozornost vzbujajoči venec dražestnih mladih domačih deklet v narodni noši, ki so s svojim nastopom iznenadile vse, posebno pa „Sokole“, kojim so pri sprejemu pripenjale na prsi krasne šopke. Sokole je s primernim nagovorom pozdravila preljubka gospica Angelika Zaletev iz Hruševlja, na kar je odgovoril brat Jakše.

Začel se je na to vsprede veselice z nastopom možkega zbora iz Višnjevika in mešanega zbora iz Hruševlja vsaki z dvema pesmima, za kar sta zbora zela burno pohvalo. Omeniti moramo, da je višnjevske pevski zbor od zadnjikrat mnogo napredoval, za kar gre vsa čast vrlim pevcem in njih neumornemu povodju. Imenovan zbor je tudi še med prosto zabavo zabaval občinstvo s svojim ubranim petjem. — Za naše občinstvo največja privlačna sila so primerne dramske igre. Igra „Trije tički“, koja se predstavljali hruševski diletanje nad vse pričakovanje dobro — je vzbujala obilo smeha in

zabave. Naj bi se večkrat enake igre prirejale. Po igri so nastopili telovadci, na kar se je začel ples. Omenjati moramo sokolsko godbo, koja je igrala jako izborno in v obče zadovoljnost, splošno se je govorilo, naj bi se za narodne prireditve le ta godba najemala. Veselica se je v moralnem oziru popolnoma dobro izvršila, ne pa tako v materialnem, kar je zakrivil dež, ki je začel v najkritičnejšem času padati in je zadržal mnogo občinstva. — Neumornim narodnim bodriteljem, kojim gre zasluga za prireditev te velepomembne veselice, kličemo čast in slavo! Le nevstrašeno naprej po začrtani poti!

Razvilje zastave in društvena veselica v Oseku. — Bralno društvo v Oseku si je nabavilo lepo zastavo, katero razvije dne 12. t. m. Ob enem se bo vršila veselica s petjem, deklamacijo in igro. Natančen vsprede objavimo prihodnjč.

Na izrednem občnem zboru „Slov. Čitalnice v Gorici“ je bil izvoljen za predsednika g. profesor dr. Ozvald. Zborovalci so storili prav, da so se zedinili za izvolitev g. profesorja predsednikom Čitalnice. — Razpravljalo se je tudi vprašanje o preselitvi. Sicer so se čula razna mnenja, toda upati je, da se reši vprašanje povoljno tako, da se izvede nameravana preselitev v Trgovski Dom.

Domače vesti.

Ženska in meška podružnica Društva sv. Cirila in Metoda v Gorici napravila v nedeljo dne 5. julija v vseh prostorih „Jelena“ veliko narodno veselico v korist naši prepotrebni šolski družbi. Sodelovalo bo naše slavno pavsko in glasbeno društvo pod vodstvom gospoda Michla in pa vojaška godba. Na vspredu so krasne pevke in godbene točke, srečolov z izbornimi dobitki, šaljiva pošta i. dr. Naše poštvovalne gospe in gospodične bodo prodajale družbi v korist vino v buteljkah, različne jestvine, pecivo, razglednice i. t. d. Zvečer pa bode animiran ples v veliki dvorani „Jelena“. Torej v nedeljo vsi k Jelenu! Vstopnina 50 v, začetek ob 5. uri popoldne.

Skriptarjem na takojšnji Hecinal knjižnici je imenovan gospod dr. phil. Arnejc, koroški Slovenec.

Protestni shod proti premeščenju slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico se bo vršil jutri zvečer v občinski dvorani na Verdijevem Tekališču. Protestni shod sklicujejo laški socialni demokrati!!

Ni dvoma, da se bo na tem shodu zabavljalo Slovincem, po shodu pa kritalo po ulicah „Abbasso i ščavi!“ itd. Shod se bo vršil zvečer ob 9. uri, torej v noči. Po shodu pojdejo laški junaki po ulicah oboroženi s kamenjem, in gorje Slovincu, če ga dobiyo. — To večno nastopanje Lahov proti Slovincem dopušča gospod okrajni glavar mirne duše. Slovence vukajo v luknjo za vsak „živio“. Vsake potrpežljivosti pa je enkrat konec. Tako bo konec tudi naše!!!

Slovenska šola v Krmini. — V nedeljo 5. julija vsi k „Jelenu“, kjer priredita „Ženska in m. podr. Ciril Metodove družbe veliko veselico. Podružnici sta si postavili nalogo, ustanoviti v Krmini, naši najbolj izpostavljeni postojanki ob italijanski meji, slovensko ljudsko šolo. Prostorji so pripravljeni, treba je samo še denarja za ustanovitev in vzdrževanje šole. Naša veselica naj nam prinese obilo gmotnega pripomočka. Torej v nedeljo vsi k „Jelenu“ v korist krminski šoli.

Tudi v Štanjelu na Krasu niso imeli sreče laški sejmarji iz Gorice. Kar jih je prišlo gori, so hoteli imeti boljše štante. To seveda jim ni obveljalo. Po sejmju je bilo polno napisov „Svoji k svojim!“ ter „Samo k Slovincu!“; slovenski sejmarji so imeli plošče z napisom „Slovenec“, po drevju je bilo polno slovenskih zastav, po voglih napisli: Svoji k svojim! Lahki so razgrnili svojo roto po tleh, dva sta imela menda štante, ali prodali niso nič. Zavedno ljudstvo se je ogibalo laških sejmarjev iz Gorice. Od jeze so nekateri pili, in neki šepasti laški sejmar je zapil in zajeled 15 K.

Laške sejmarje je to tako poparilo, da v Tomaj ni bilo nobenega več na sejm.

Laška veselica v mestnem vrtu. — „Progresso“ je imel prirediti svojo veselico v „Hilnteichu“. Ali veselice v „Hilnteichu“ v slovenski Rožni dolini ne bo, pač pa bo veselica v spodnjem delu mestnega vrtu v nedeljo 5. t. m. — To bo zopet dirndaj, tuljenje in zabavljanje, to bo zopet izzivanja in žaljenja k Slovincem! Drugi dan pa vsi Slovinci k Lahom!!

Če hodijo naprednjaki v cerkev, ni prav klerikalcem; če ne hodijo, pa tudi ni prav. Če hodijo, jih zmerjajo s hinavci ter brijejo norce z njimi; če ne hodijo, jih zmerjajo z brezverci, odpadniki itd. Včeraj smo čitali v „Slovenecu“, da se je udeležil ljubljanski župan Hribar v Trnovem (ljubljansko predmestje) cerkvenega počastjenja. „Slovenec“ pravi, da si je pustil kaditi ter da je poljubil podane mu svetniške svetinje. Potem pa apostrofira nekega ljubljanskega mestnega uradnika, kako klerikalnega gospodarja da ima! „Slovenec“ tako goni ljudi iz cerkve. Kdo pa se bo še izpostavil ter hodil v cerkev, če ga potem namažejo in smešijo javno v farovski listih? Kakor se vidi v tem slučaju, klerikalcem ni ljubo, da gre naprednjak v cerkev. Njihovo pikanje o kadenju in svetinjah pa razodeva, da ti ljudje prekleto malo dajo na kadenje in svetinje. Drugače bi jih ne spravljali v take hudobne novice. — Klerikalci gonijo ljudi iz cerkve, to stoji. To vidimo tudi v naši deželi. Podivjani nunci zmerjajo naprednjake po cerkvah toliko časa, da začnejo ostajati doma.

Po naši deželi je že jako veliko število mož in žena, mladeničev in deklet, ki ne hodijo v cerkev, ker tam ni slišati drugega nego opravljanje, obreževanje in blatenje oseb. Ostajajo doma; in če gre k spovedi, gre drugam. Nekateri nunci si špogajo posebne vrste pikantne spovedi zlasti z dekleti. Potem pa se med seboj norca delajo iz ubrih ljudi in še celo v vagonih se menijo o takih rečeh, ki bi morale ostati tajne, ako bi spoštovali taki spovedniki zakrament svete pokore. Ljudje odhajajo iz cerkve trumoma, vse po zaslugi razvidancev v črni suknji, ki imajo Boga in ljudi za norca, ki uganjajo v božjih hramih svojo ostudno politiko ter profanujejo vse, kar je verniku sveto. Iz takega vzroka je nastal med Nemci klic „Los von Rom“, iz takega vzroka se pri nas ljudje odtegujejo cerkvi in se bodo odtegovali še vedno bolj. Moli se lahko tudi doma. Prazne sanje je tisto deklamiranje o enem pastirju in eni čredi — zgoditi se utegne to, da bodo pastirji brez črede! — Naše ljudstvo se ne pusti za nos voditi brezvestnežem; zato pa se pripravlja dan, ko bo pel bič, ki požene iz veže božje tiste, ki so jo pretvorili v jamo razbojnikov.

Slovenci okoli Gorice! V soboto zvečer naj gori okoli in okoli Gorice vse polno kresov! Okoličani, počastite tako lepo praznik sv. Cirila in Metoda!

Naš narodni praznik je god svetih bratov Cirila in Metoda dne 5. julija. Praznujmo ga tako, da vsak Slovenec in vsaka Slovenka ostredotoči tega dne vse svoje misli in skrbi na to, kako bi največ koristili naši šolski družbi. Krasna prilika se nudi v ta namen vsakemu, kdor bo obiskal narodno veselico obeh podružnic Družbe sv. C. in M. v Gorici pri „Jeleuu“. Torej, vsi Slovenci in Slovenke v nedeljo 5. jul. k „Jeleuu“!

„Gorica“ je bojkotala v soboto, pa ne Lahovi! ampak slovensko bralno in podporno društvo, katero je priredilo drugi dan veselico na Katarinijevem vrtu. Da bi bila „Gorica“ naznanila to veselico, tega ne, da si je bila v to naprošena — ampak vse svoje scvrstavo do društva je pokazala v soboto tik pred veselico, češ, če ni vrag, to mora škodovati društvu, ki ni v klerikalnih krempeljih. Zapela je tičica visoko narodno pesem, ali pela je tako nerodno, da smo jo pri prvih glasovih spoznali, kaj boče. Joj! Pri Lahu priredi slovensko bralno in podporno društvo v Gorici svojo veselico, ko pa imamo vendar na razpolago slovenske prostore. „Gorica“ vidi te prostore v restavraciji pri „Centralu“. Kaj ne? Tisti „rodoljub z dežele“, ki je zagrešil članek v „Gorici“, biva v Gorici ter dobro ve, da je sklenilo slov. bralno in podporno društvo prirediti svojo veselico na Katariniju mnogo pred binkoštnim ponedeljkom ter v času, ko je bil „Central“ zaprt. Takrat že si je zagotovilo, kakor prejšnje leta, prostore pri Katariniju ter plačalo tudi precejšnje zadatje. Na ljubo klerikalcem, ki škodujejo društvu kjer le morejo, bi bilo moralo to društvo pustiti plačano zadatje krčmarju na Katariniju ter iti v „Central“ k svojim črnim prijateljem. To zahtevajo klerikalci. (Kaj jih to brige, če bo „Central“ drugo leto zopet zaprt in bi ostalo slov. bralno in podporno društvo brez pravih prostorov, ko bi hotelo prirediti zopet veselico!) V takem smislu je govoril po mestu tudi cel teden pred veselico tisti „rodoljub z dežele“, ki ima pač mnogo boljšega dela pred seboj nego na ljubo klerikalcem riti proti društvu.

Vsak pameten človek mora razvideti, da je društvo postopalo povsem pravilno ter ni zagrešilo nikakega narodnega greha. Vsa pisanje v „Gorici“ je narekovala le hudobija in namen: škodovati društvu. Za take namene je „Gorica“ seveda hitro dobila, zlasti še, če na isti dan priredi veselico kako katoliško društvo. Najprej je opljuvala „Gorica“ slov. bralno in podporno društvo, nesramno obrekovala društvo, kakor da bi bilo protinardno, potem pa je povedala, kaj boče! „Jutri v št. Ferjan“ je vskliknila devica ter tako povedala, zakaj odganja ljudi od veselice slov. bralnega in podpornega društva.

H koncu še jedno besedo: Prav lepo bi bilo, če bi se vsi v Gorici med klerikalci in naprednjaki tak modus vivendi, da bi se moglo prirediti kaj tako, kakor zahteva tisti „rodoljub“. Ali tu bi se morali najprej spredobiti klerikalci ter nehati z bojkotom vsega, ker je v naprednih rokah. Naprednjaki so obzirni, popustljivi ter kupujejo reči, katerih ne dobijo pri svojih ljudeh, rajši pri klerikalcu kakor da bi šli k Lahu. Toda klerikalec ne stori tega, da bi šel kupiti k naprednjaku; tega pa ne — k Lahu gre! Klerikalci torej naj se spreobrnejo, Gorica naj ostane izven političnega strankarskega boja (kakor je rekel nekje g. Gabrček, na katerega se sklicuje „Gorica“), v Gorici naj bodo Slovencem pred očmi le naši skupni interesi nasproti Lahom, pa bo marsikaj drugače. — A za skupno delo v Gorici se marsikdo ogreva, marsikdo rad sanja o skupnem nastopanju Slovencev v Gorici, toda kdor sodi trezno, kdor pozna klerikalce in njihovo stremiljenje, kdor presodi prav gonjo njihovo proti slov. bralnemu in podpornemu društvu celo v teh časih, ta je pač na jasnem, da je kaj takega nemogoče. Klerikalec išče povsodi le svoje interese in nič drugega.

Obmejni Slovenci! Prižgite v soboto obilo kresov, da pokazate, da živite ter hočete živeti kot Slovenci.

Na geršči gimnazij je premeščen iz Zadra profesor zgodovine E. Viollin.

V Velikem Delu na Krasu so „zmagali“ pri občinskih volitvah klerikalci. Farovski listi pravijo, da so bili liberalci potlačeni v kot. Znano je, da občina Veliki Dol je najbolj klerikalna občina na Krasu. Toda tudi v tej občini se obrača na bolje, in sicer tako, da utegnejo biti že pri prihodnjih volitvah klerikalci potlačeni v kot. Bomo videli, kako slavo bo pela potem „Gorica“ vrlim „volivcem“!

Črtov st. Ivan v Gorici se zopet okradil. Kar leto za letom se dogajajo tam tatvine. Neznani tat je pobral ves drobiž iz nabiralnikov ter vzel dva para zlatih ubanov s kipa Matere božje. Sumi se, da je tat neki človek, ki je pred kratkim prišel iz ječe.

Na 5. dan zapora vsak sta bila obsojena na policiji Anton Martelanc in Josip Petrovič, ki sta pela v noči na ponedeljek mimo kavarne „Europa“, na kar ju je prišla policija, kakor smo zadnjič poročali. Pač stroga kazen!

Ustreljen je v Vipavi 31-letni železniški uslužbenec Karol Gehrung, ki se je šel kopat v Vipavo blizu Prvačine. V vodi mu je prišlo slabo, prijel ga je najbrže krč, tako da ni mogel iz vode. Truplo so prepeljali v Gorico.

Ker vsako leto utone nekaj ljudi, zlasti v Soči, moramo ponovno opozoriti ljudi, ki se hočejo kopati, naj bodo previdni, ker vode so mrzle, zlasti Soče, zunaj pa je velika vročina. Najbolj nesreč se pripeti vsled tega, ker gredo ljudje v vodo še preveč razgreti. Treba pa se je pošteno ohladiti, predno se gre v vodo!

Ranjen je bil v pretepu 25-letni Franc Bitežnik z Ravni. Ranjen je na glavi. Prišel se je zdraviti v Gorico k usmiljenim bratom.

Listnica vredenosti. — Vladimirju Abecdefu v Gorici. — Vašo pesem „Svoji k svojim“ smo sprejeli, toda ponatili je ne bomo, ker „Soča“ ne priobčuje takih pesmic in ker niste povedali svojega pravega imena; pesem je pa tudi nekam čudna t. j. pozna se ji, da Vas je moral pegaz v vsaki kitici po dvakrat vreči s sedla. Na koncu poje: „ko strt na prsih hud bo gad, brezskrbno pojdemo mi spat“. Lepše bi se glasilo: „Ko bode s časom naš Raštel, napis znan pride na kaštel“. Brez zamere!

NABIRAJTE PRISPEVKE ZA DRUŽBO SV. CIRILA IN METODA! V nedeljo 5. t. m. je naroden praznik. Slovenci! Rojaki! Rodoljubi! Pri sestankih, v krčmi, na izletih, spominjajte se naše prekorske družbe sv. Cirila in Metoda ter nabirajte prispevke za njo. Če da vsak le 2 vinarja, koliko se lahko nabere!

V soboto zvečer, to je na predvečer praznika svetih bratov Cirila in Metoda, naj gori po celi naši deželi kolikor mogoče mnogo kresov.

Trgovsko-obrtna in gospodarska vesti.

Otvoritev lokalne železnice Kranj-Tržič. — Lokalna železnica Kranj-Tržič s postajami Naklo, Duplje in Tržič in s postajališčem in nakadištem Sveti Križ se... dne 6. malega srpana 1908 izroči javnemu prometu. Postaje Naklo, Duplje in Tržič se otvorijo za splošni promet, postajališče in nakladališče Sv. Križ pa za osebni, brtlačni in omejeni tovorni promet in sicer se bode od tega postajališča odpravljale osebe v vlak in brtljaga doplačilnim potom.

Dopisnice itd. s podobami pisemskih znamk. — V poslednjem času so se ponovno pripetili slučaj, da so inozemske poštne uprave zavračale dopisnice iz Avstrije s podobami jubilejnih pisemskih znamk. V tukajšnjem službenem okrožju so dopisnice itd. s podobami pisemskih znamk na delu, ki je odmerjen za dopisovanje, dopustne, če so te slike take, da je vsaka zloraba, posebno pa zamenjava s pristnimi poštami vrednotnicami izključena. Jednaki predpisi veljajo tudi za Nemčijo in nekatere druge dežele, dočim se pa pošiljatelj s slikami poštah vrednotnic od nekaterih drugih dežel, kakor Anglije, Združenih držav severne Amerike ter Egipta, brezpogojno izključujejo iz prometa. — Občinstvo se zato naj opozarja na to, da je v vseh slučajih stvar odposiljatelja proizvedeni natanjko, če je uvoz takih pošiljatev v dotično deželo dopuščen.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ priredi v nedeljo dne 5. julija 1908. na vrtu „Narodnega doma“ v Ljubljani pod pokroviteljstvom narodnih dam v prid skladu za podporanje onemoglih članov veliko vrtno veselico.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — 30. pr. m. je zbornica začela razpravljati o nujnih predlogih. Prvi nujni predlog je bil Breiterjev glede reforme vojaškega častnega sodišča. Ta stvar pa je izgubila aktualnost, ker je med tem izšla določba, ki zadevo povoljno urejuje. Zaradi tega se je predlog po kratki debati odklonil. V začetku seje so bile podane sledeče interpelacije: poslanec Roškar je interpeliral naučnega ministra zaradi postopanja celj. okrajnega šolskega sveta glede ustanovitve neke šole; poslanec dr. Rybář je interpeliral finančnega ministra, naj se redarjem v Trstu in Gorici povrnejo po nepotrebnem zahtevane kolovine; poslanec Mandič je interpeliral naučnega ministra zaradi narodnosti uradništva v področju tržaškega ravnateljstva; poslanec Hribar je vložil interpelacijo na istega ministra zaradi prispevanja državne železnice k stroškom prezidave južnega kolodvora v Ljubljani. — Poslanec dr. Šušteršič je umaknil svoj nujni predlog zaradi znane kršitve enakopravnosti pri celovškem okrajnem sodišču. — Potem se je razvila burna debata o nujnem predlogu poslanca Malika zaradi dogodkov na graškem vseučilišču.

Zbornica je odklonila nujnost Malikovega predloga glede dogodkov na vseučiliščih. Zbornica je razpravljala potem o predlogih glede postopanja orožnikov z maloruskimi kmeti z ozirom na dogodke v Črnihovem.

Razne vesti.

Obrazloženje proti filozofu Sičinskemu, ki je ustrelil galiskega namestnika grofa Potockega, se je izvršila pred porotniki v Lvovu. Obširna obtožnica se je pretitila najprej poljsko, potem pa na zahtevo morilčevih zagovornikov — vseh je pet — tudi v malorusčini. Obtožnica navaja več dejstev, iz katerih je razvidno, da je bil umor dogovorjen med ruskim dijaštvom. Obtoženec se je obširno zagovarjal. Izrečno je izjavil, da ga ni nihče za umor nagovoril ter sploh nima skrivca. Svoj čin prizna, toda krivega se zaradi tega ne čuti, Grof Potocki kot človek se mu je smilil, posebno se mu je smilila vdova z otroki, toda past je moral, da se vrže zistem. Zahtevno stanje, ker so v njegovi rodbini že štiri osebe izvršile samomor, je sodišče odklonilo. Sičinski je obsojen na smrt na vešalih.

Občni zbor Slovenske šolske Zveze se je vršil v nedeljo 28. pr. m. v Ljubljani. Za starosta je izvoljen brat dr. Ivan Oražen,

za I. podstarosta brat dr. O. Rybář, za II. podstarosta brat dr. G. Sernec, za načelnika brat dr. Murnik. — V Zvezi je sedaj 37 društev s 3932 člani, 856 telovadci in 95 telovadkami. Dohodkov je imela Zveza 1843 K 50 vin., izdatkov pa 811 K 12 vin.

Finančni ravnatelj na Kranjskem je postal finančni nadsvetnik v Brnu Alojzij Klement. To imenovanje je izposlovala klerikalna stranka. Klement je klerikalec ter pripravljen služiti klerikalni stranki; zato so se klerikalci potegnili zanj, in Beck jim je vse ugodil; jih bo že rabil. Mislijo se je, da postane ravnatelj domačin, nadsvetnik Dobida, Slovenec, izvršten uradnik, ki je le uradnik ter ne pripada nobeni politični stranki. Ali strankarski ozir so pri klerikalcih taki, da so se raje potegnili za tujca samo za to, ker je klerikalec! — To je pač škandal vseh škandalov, ki pa tako jasno označuje klerikalno brezdomovinsko bando, da jej mora napovedati boj vsak, kdor hoče še veljati za Slovenca!

16-letna deklica, Antonija Dobrinja v Trstu, je hotela skočiti v kanal s strani ulice Bellini, da najde smrt v morju. Deklico so rešili. Na policiji je izpovedala, da je hotela končati živeti, ker je sestra in nje mož vedno tepeta.

Z ulice Molin a vento je padel 3 m globoko na ulico Sette Fontane v Trstu 37-letni čevljar Andrej Moc iz Podgore pri Gorici. Moc je prišel v nedeljo v Trst, kjer je našel smrt.

V Mariboru je pristopilo doslej k protestantizmu 1300 oseb.

Bomba v Barceloni. — V nedeljo je eksplodirala bomba v nekem javnem stranišču v Barceloni v času, ko je šel mimo historični spreved. Dve osebi sta mrtvi, trije zaprti.

Tornado v Ameriki. — V Clintonu v Minesoti je razsajal v nedeljo tak tornado, da je razdejal velik del mesta; sedem oseb je bilo pri tem ubitih, dvajset pa ranjenih.

Primanjhlja dunajskega jubilejnega spreveda znaša kaže okoli 800.000 K.

Dvesto francoskih vojakov je obolelo na zastrupljenju v vojašnici v Hanoju, kakor se poroča iz Saigona. Zastrupiti so jih hoteli domačini, ki nagovarjajo na upor proti Francozom.

Nosrača v hribih. — V ponedeljek se je ubil tridesetletni fotograf Opplinger iz Stuttgarta, ko je hodil po gorah Glarus brez vodnika.

Na prodaj je:

1 mlatilnica na kolesih s strojevnim obratom, 1 mlatilnica na stroj in na roko in 1 dinamoz vso instalacijo.

Vse v dobrem stanju.

Jako ugodna prilika.

Natančneje se izve pri gosp. Fr. Sandrinu v Mirnu.

Velika soba

za enega ali dva gospoda se odda v najem

s hrano ali brez hrane.

Kje? Pove upravništvo.

Ferdo Šekli,

strugarski mojster na ŽAGI

izdeluje krogle in keglje iz najboljšega gabrovega in drugega lesu, kakor tudi lignum sanctum krogle za kroglanje in kroglanje različne debelosti. — Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo

po jako zmernih cenah.

Prva goriška tovarna umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete,
bengalične ognje, rimske sveče,
kolosa itd. itd.

Posebnost: papirnati topiči.

Nadalje priporočila: jubilejne transpa-
rente v velikosti cm 120 x 200 s
podobo cesarjevo in v velikosti cm
100 x 150 z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik
Gorica, tekališče Frana Jos. 34.

Iz prijaznosti se sprejemajo naro-
čila tudi v kavarni „Dogana“ tik
sodnijske palače.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče ulnarobnega in drobnega
blaga ter tkanin, proge in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šovlarje.

Svetlinjale. — Kožni venci. — Mašne
knjižnice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. z 35-8

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na
premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni
seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po
2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi
na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradne
1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%,
večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravljeni po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorac«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil,
naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Mollette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron 1'12, 1'20, 1'36,
1'44, 1'60, 1'80, 2'—, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se
pušča kupcu do popolne uporabe olja; po
uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
mila in sveča.

Cene zmerne

Anton Jerkič

edini odlikovani fotografski zavod za mo-
derno fotografiranje in slikarstvo

Gorica, Gosposka ul. 7

elektrofotografski

ZAVOD

Trst, Via delle Poste 10, I. nadstr.

Posnemanje izključno pri čarobni električni
razsvetljavi s pomočjo svetilke »Jupiter« do
9. ure zvečer. Svetovna novost.

Poprava in komistjska

zaloga dvokoles in št

valnih strojev pri

BATJELU

Gorica

Via Duomo 3-4.

Prodaja tudi na mesečne

obroke.

Geniki franko.

Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni
z ogujem.

Slovenci!

Ako imate pokvarjene ure,
prinesite iste k urarju

Petru Krizetiču

v Raštelu št. 30.

Vsaka ura se popravi v 24
urah po jako zmerni ceni.

Odlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-
nejega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne
pinice itd.

Prodaja različna fina vina in likerje
na drobno ali v originalnih butelkah
Priporočila se slavnemu občinstvu za mnogo-
brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
po jako zmernih cenah.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Sies. št. 2.

Filijalka v Dornbergu.

Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moko,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.

Za veliko noč priporočila goriško
pinco, potlice itd.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate e šivalni stroj? Ako ga
imate, omislite si najnovejšo marko
»Original-Viktoria« in najboljšega
izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se
prepričala da ostane »Original« le
najboljši.

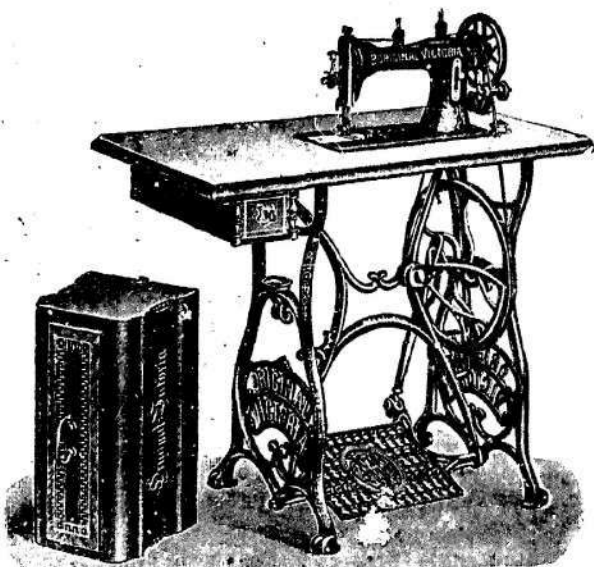
Original-Viktoria stroji delajo se
po 15-letni
uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so nepre-
kosljivi
za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpri-
pravnejši
za umetno vezenje (rekamiranje).
Tvrda stavi na razpolago strankam
učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najbo-
ljši izde-
lek vseh dosedaj obstoječih tovarov.
Za vsak stroj jamčiva 10 let.
Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat
si pred nakupom »Original-Viktoria
stroje.

Edina zaloga »Original-Viktoria«
trojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles
»Puch«, orožja, municije in vseh lovskih
priprav pri trdku

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje.

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora.
Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob
za tujce od K 1'20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s te-
raso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe.
Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi
in pijače. — Domača in tuja vina. — Pizenjsko in punigamsko
pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna
in točna.

Goriška tovarna mila A. Gabršček.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej
le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodinje! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specialiteta je: **Caprasole — Koza s solncem.** Poskusite in sodite!

Svoji k svojim!